

1-1-1983

บทความเภสัชกรที่ร้านขายยา

นายแพทย์ เสม

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps>

Part of the [Pharmacology Commons](#)

Recommended Citation

เสม, นายแพทย์ (1983) "บทความเภสัชกรที่ร้านขายยา," *The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences*: Vol. 8: Iss. 1, Article 11.

DOI: <https://doi.org/10.56808/3027-7922.1574>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps/vol8/iss1/11>

This Interview is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

บทสัมภาษณ์

INTERVIEW

บทบาทเภสัชกรกับร้านขายยา

สัมภาษณ์ พล.ร. ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายแพทย์ เสม พริงพวงแก้ว

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2526 กองบรรณาธิการไทยเภสัชสารได้รับเกียรติจาก พล.ร. ท่านรัฐมนตรี นายแพทย์ เสม พริงพวงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในการเข้าพบสนทนาด้วยเรื่อง "บทบาทเภสัชกรกับร้านขายยา" ดังมีข้อความในการสนทนาดังนี้

ไทยเภสัชสาร พล.ร. ท่านคิดว่าเภสัชกรมีความจำเป็น และมีบทบาทต่อร้านขายยาอย่างไร ?

ครับ มีเภสัชกรอยู่ที่ร้านขายยานั้นะครับ เป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขในระดับปัจจุบันนี้ กล่าวคือเราได้รับคำร้องเรียนจากพี่น้องประชาชนอยู่เสมอ ในเรื่องการขายยาที่มีอันตราย เพราะฉะนั้นในการที่เราจะมีผู้ขายยาที่เป็นเภสัชกรเสียเองมีความรู้เอง เพื่อจะบริการให้กับพี่น้องประชาชนก็จะเป็นบริการที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติขายยา สำหรับยา ขอโทษนะครับ ในปี พ.ศ. 2522 นี้ ที่ถ้าเมื่อทางมหาวิทยาลัยนั้นะครับ จะเตรียมตัวในการที่จะให้นิสิตของมหาวิทยาลัยในค้ำเภสัชกรรมนี้ ได้มีประสบการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อย่างที่มีมหาวิทยาลัยบางแห่งได้จัดบริการร้านขายยาให้กับพี่น้องประชาชนนะครับ เช่นของมหาวิทยาลัยมหิดลนี้ ก็เป็นการกระทำที่ฝึกหัดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ เพื่อจะเตรียมตัวเมื่อออกไปบริการต่อพี่น้องประชาชนแล้วจะได้ให้บริการที่ถูกต้องและรู้จักที่จะเอาใจลูกค้านะครับ อันนี้ก็ป็นศิลปะที่สำคัญ

ในการที่เราอยากเห็นว่าในการให้บริการนั้นนอกจากเราจะใช้ความรู้ความชำนาญแล้ว เราจะต้องรู้จักในการที่จะประชาสัมพันธ์ ได้รู้จักในการที่เราจะติดต่อ ต่อผู้ที่มาติดต่อกับเราว่าเราจะให้การติดต่อที่จะนำไปสู่การบริการที่ถูกต้องนั้นได้อย่างไร ทางกระทรวงสาธารณสุขก็เห็นว่ามีมีความสำคัญ และอยากจะสนับสนุน นอกจากนี้แล้วทางกระทรวงสาธารณสุขยังมีความปรารถนาที่อยากจะเห็นเภสัชกรนั้นะครับ ได้ออกไปช่วยเหลือพี่น้องประชาชน นอกเขตกรุงเทพฯ ในกรุงเทพฯ นี้เรามีร้านขายยาอยู่ประมาณ 1,000 กว่าร้านนะครับ แล้วในต่างจังหวัดอีก 75 จังหวัดนั้นก็มียา ร้านขายยาอยู่อีกประมาณ 1,000 ร้าน เพราะฉะนั้นจะว่าการกระจายออกของเภสัชกรที่จะออกไปสู่ชนบทนั้น ที่เราเรียกชุมชนนั้น ขณะนี้เรายังขาดอยู่มาก และนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสาธารณสุขมูลฐานนะครับ สาธารณสุขมูลฐานซึ่งมีหลักสำคัญอยู่ประการหนึ่งคือ การที่ทำอะไรที่จะให้บริการของการมีค่าใช้จ่ายถูกต้องแล้วก็ปลอดภัย ราคาพอสมควรกับพี่น้องประชาชน เพราะฉะนั้นในการที่ทางมหาวิทยาลัยได้มีความริเริ่มที่อยากจะทำงานเกี่ยวกับการบริการขายยาให้กับพี่น้องประชาชน ผมนึกว่าเป็นความริเริ่มที่ดีและเป็นความริเริ่มที่จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นอย่างดี

ไทยเภสัชสาร การที่เภสัชกรประจำอยู่ตามร้านขายยา แล้วคนซื้อยามาบอกอาการจากนั้นเภสัชกรเป็นคนจ่ายยาให้ พณฯ ท่านคิดว่าจะเป็นการก้าวก้าวยหน้าของแพทย์หรือไม่ ?

เรื่องการก้าวก้าวยกไม่ก้าวก้าวยกนะครับ ในประเทศที่เขาเจริญแล้ว เราก็แบ่งงานออกไปอย่างชัดแจ้งระหว่างแพทย์และผู้ที่จะให้บริการยา คือ เภสัชกรนะครับ อย่างเช่นในโรงพยาบาลนี้เราก็ได้ปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อยและโดยอาศัยซึ่งกันและกันมาด้วยดี เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องการก้าวก้าวยกนั้นคงจะไม่ใช่ปัญหาสำคัญ ที่นี้ถ้าเราเกิดความเข้าใจกันแล้วก็ดี แต่ที่นี้ถ้าเกิดเภสัชกรท่านจะทยอยโรคเสียเองอย่างนี้ มันก็ยังไม่เหมาะสมเหมือนกัน นอกจากโรคง่าย ๆ ซึ่งเราอนุญาตให้เภสัชกร โรคบางอย่างเช่นโรคง่าย ๆ 5 โรค คือเป็นโรคถึง 90 % ของโรคทั้งหมดในบ้านเรานี้ก็คือ หนึ่งโรคทางเดินของหลอดลม โรคทางเดินของอาหาร โรคพยาธิในลำไส้ โรคไข้จับสั่นนะครับ แล้วก็โรคผิวหนัง โรค 5 โรคนี้เภสัชกร มันก็ไม่จำเป็นที่จะต้องไปมีแพทย์ให้บริการอยู่เสมอไปนะครับ เราก็ได้แนะนำให้แม้แต่ อ.ส.ม. หรืออาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เราก็ให้มีขีดความสามารถในวงจำกัด แต่ในด้านของเภสัชกรนี้ ก็อาจมีขีดความสามารถที่สูงกว่าก็อาจให้การบริการช่วยเหลือกันได้นะครับ ในภาวะปัจจุบันที่เราให้บริการสาธารณสุขของเราพี่น้อง

ประชาชนซึ่งมีประมาณ 1% ของประชาชนอย่างนี้ เพราะฉะนั้นถ้าเรามีประชากรขณะนี้อยู่ 49 ล้านคน เราก็ต้องมีผู้ที่จะคอยรับบริการต่อวันประมาณ 490,000 คน ซึ่งมันเห็นความสามารถของแพทย์และของเจ้าหน้าที่ที่จะให้บริการอย่างนี้ เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อว่า ทางฝ่ายเภสัชฯ จะให้ยาในขอบเขตจำกัดที่ผมเรียนเมื่อกันแล้วว่า โรคของประเทศไทย 100 โรคนี้ 90% ของโรคมันเป็นโรค 5 โรคที่ผมเรียนไปเมื่อกันแล้ว

ไทยเภสัชสาร มีหลายท่านมองเห็นว่า การตั้งสถานปฏิบัติการเภสัชชุมชนหรือร้านขายยาสำหรับฝึกหัดนั้นเป็นการค้ำกำไร ?

ผมนึกว่าถ้าเป็นส่วนราชการนะครับ ถ้าค้ำกำไรนี้ไม่ควรจะมีนะครับ คือควรจะเป็นบริการให้กับพี่น้องประชาชน ในเวลาเดียวกันเราก็ไม่ควรจะทำให้ต้องขาดทุน แต่ว่าในครั้งนั้นไม่ใช่หมายความว่าต้องไม่ค้ำกำไรด้วย เรื่องนี้เป็นความรู้สึกของผู้รับผิดชอบแต่ละคนว่า ถ้าไรขาดทุนหรือให้บริการที่ดีทำอย่างไร ถ้าเผื่อว่าทำในขอบเขตที่ผมชี้แจงก็คงประสบผลสำเร็จคือพอสมควร

ไทยเภสัชสาร การฝึกงานนิสิตในสถานปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชนหรือร้านขายยานั้น พลณฯ ท่านคิดว่าเหมือนกับการฝึกตามโรงพยาบาลหรือไม่ ?

มันก็มีทำนองคล้ายคลึงกันนะครับ แต่ว่าทั้งนั้นมันจะต้องอยู่ในความควบคุมของอาจารย์ ซึ่งเป็นเภสัชกรแล้วถึงจะปฏิบัติได้ตามเป้าหมายที่ถูกต้อง ฉะนั้นในเรื่องปัญหาในเรื่องว่า จะมีปัญหาอย่างอื่นใดผมนึกว่าปัญหาทั้งหลายแหล่ในการปฏิบัติงานริเริ่มของใหม่ ๆ นี้ต้องมีแน่นอน แต่ว่าเราในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบ ถ้าเรารู้จักแก้ปัญหาหน้าครับ ปัญหานั้นก็พลั้งไปได้ ผมเคยย่ำหลายครั้งหลายหนต่อลูกศิษย์ลูกหา ผมว่าปัญหานั้นคือความสำเร็จ ถ้าการทำงานใดถ้าไม่มีปัญหาก็คงจะไม่มีความสำเร็จ แต่ว่าถ้าเราเห็นปัญหาแล้วรู้จักแก้ปัญหาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนได้แล้ว ผมนึกว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ดีและถูกต้องครับ

ไทยเภสัชสาร เภสัชกรฝึกงานในโรงพยาบาล ต้องจ่ายยาตามใบสั่งแพทย์เป็นพื้น แต่เภสัชกรที่อยู่ตามร้านขายยา ต้องสัมผัสโดยตรงกับประชาชน ดังนั้นถ้าทางมหาวิทยาลัย จัดตั้งสถานบริการเพื่อเภสัชชุมชน เพื่อให้ นิสิตฝึกงาน ได้เต็มที่ จะให้ผลดีกว่าที่จะให้ฝึกงานตามโรงพยาบาลหรือไม่ ?

ผมว่าต้องทำทั้งสองอย่างนะครับ ทั้งในโรงพยาบาลก็ควรทำด้วยและในร้านของร้านขายยาชุมชนก็ควรจะทำด้วย แต่ว่าอยู่ในขอบเขตที่ผมเรียนเมื่อกันว่ามีโรค 90% ของโรคทั้งสน

ที่มีในประเทศไทยเป็นโรค 5 โรคที่ผมเล่าให้ท่านฟังเมื่อกัน ฉะนั้นถ้าการควบคุมให้บริการอยู่ในขอบเขตของโรค 5 โรคที่ผมเรียนเมื่อกันแล้วก็คงเป็นปัญหาไม่น้อยมากนะครับ

ไทยเภสัชสาร ปัจจุบันคณะเภสัชศาสตร์ส่งนิสิตไปฝึกงานเภสัชกรรมชุมชนกับร้านขายยาซึ่งเป็นของเอกชน สมมติทางมหาวิทยาลัยจะเปิดเอง โดยมีคณาจารย์เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา พอ ๆ ท่านคิดว่าแบบนี้ไหนจะดีกว่ากัน ?

ผมว่าดีทั้งสองแบบนะครับ ต้องทำไปด้วยกันทั้งสองแบบ หนึ่งก็ทำในโรงพยาบาลด้วยนะครับ อันที่สองทำในบ้านขายยาของรัฐบาลด้วย อันที่สามก็คือควรจะทำในบ้านของที่ชุมชน เขาทำในเรื่องของบริการทั่วไป คือร้านขายยาทั่วไปที่ต้องให้เจ้าหน้าที่ของเราได้มีประสบการณ์ทั้ง 3 อย่างนี้ เพราะชีวิตของเขาต้องเป็นชีวิตที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้ง 3 ประการ

ผู้ร่วมสนทนา

สุนิพนธ์ ภูมามางกูร

สุวรรณา เหลืองชลธาร

สมเกียรติ รุจิรวัดน์

อภิฤดี ไชยะกฤษณะ